

A TISZÁNINENI REF. EGYHÁZKERÜLET

1863. év november 17. napján

SÁROSPATAKON

TARTOTT

RENDKIVÜLI GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszánineni ref. egyházkerület 1863. évi november 17. és 18. napjain tartotta rendkívüli közgyűlését Sárospatakon, nagyméltóságú idősb báró **Vay Miklós** főgondnok és főtiszteletű **Zsarnay Lajos**, szuperintendens urak kettős elnökletük alatt.

Az egyházmegyék képviselői voltak:

Az abauji egyházmegyéből.

Átányi József, esperes, szántói,
Ferenci József, kassai,
Kérészy Mihály, alsóvadászi,
Hadházy László, györkei lelkészek.

Az alsóborsodi egyházmegyéből.

Orbán Mihály, esperes, tiszánánai, Szathmáry Király Pál, segédgondnok.
Kun Bertalan, miskolci lelkészek. Bay Bertalan, tanácsbíró.

A felsőborsodi egyházmegyéből.

Somossy Sámuel, esperes, szentpéteri lel. Szathmáry Király György, s. gondnok.

Az alsózempléni egyházmegyéből.

Hegedűs László, esperes, sárospataki, Kun Dániel.
 Anti János, tályai Erdélyi János, tanácsbírák.
 Nagy József, szomotori lelkészek.

A felsőzempléni egyházmegyéből.

Laky Endre, esperes, magyar-izsépi, Kazinczi András, segédgondnok.
 Bálint József, abarai lelkészek. Éva András,
 Dókus József, tanácsbírák.

A gömöri egyházmegyéből.

Borsodi József, simoni lelkész. Borbély László, segédgondnok.

A tornai egyházmegyéből.

Kodi Dániel, komjáti lelkész.

Az ungi egyházmegyéből.

Szabó Endre, esperes, csicséri, Bernáth Zsigmond, segédgondnok.
 Németh Imre, bési lelkészek. Kovács Károly,
 Deresényi Kálmán, tanácsbírák.

Ezekon kívül jelen voltak a főiskola tanárai.

I. Főtiszteletű superintendens ur Istenhez emelt buzgó imában kérvén az ég áldását tanácskozásunkra, főgondnok ő nagyméltósága, a folyó év október 8. s több napjain Pesten tartott ref. egyetemes értekezlet lefolyásának rövid történetét, egyszersmind az ott hozott javaslatok nyomán tanácskozás alá veendő tárgyak rövid sorozatát adván elő, következő tartalomdús beszéddel nyitotta meg a tanácskozást:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Óhajtottam volna megkimélhetni a főtiszteletű egyházkerületet, e mai napra kitűzött közgyűlés sokakra nézve nem csekély alkalmatlansággal járó megtartásától, azonban ennek a tavaszi szokott időre leendő halasztását közelebbről berekesztett conventünk folytán s a legujabb időkben napfényre jött némely halaszthatlan orvoslást igénylő tények miatt nem véltem lehetőnek, s miután helybeli főiskolánk ügye teendő különben is értekezletünk leglényegesebb tárgyát, elnöktársammal egyetérve, Sárospatakot választottuk egybejövételünk helyéül.

Ugy hiszem, a főtiszteletű egyházkerület ez uttali tanácskozásait, mint legtermészetesebb alapra, a fent érintett convent majdan egész terjedelmében felolvasandó jegyzőkönyvére fogja fektetni, megkívánván azonban kétségtelenül azt is tőlünk, conventi követeltől, hogy annak menetéről, s minden arra vonatkozóról annyival inkább tegyük meg körülményes jelentésünket, mivel a nyilvánosság honi organumai alig említék, vagy emlithették meg egy pár szóval az ott történeteket.

Első tehát, mit pesti conventünkre vonatkozólag elismeréssel kívánunk felhozni, a dunamelléki mint helybeli superintendencia részéről többi testvéreinek kitünő szívességgel lett fogadtatása, s mind négynek több napi együtt létünk ideje alatt tanusított azon köl-

csönös testvéri egyetértése, mely kivált a külső nyomások korszakában folyvást jellemző vallásáért, s hitágazataival azonos vallás törvényeiért élnihalni tudó egyetemes hitfelekezetünket. Azért, ha voltak is a conventet megelőzőleg, csakis inkább annak létrejövéte felett némi egymástól eltért nézetkülönbségek, ezeknek valamint jövőre, egy keletkezett szentesítését az egyházkerületektől várt méltányos conventi határozat vetett teljesen véget: úgy e vélemény árnyéklatoknak azon perctől fogva, melyben Istennek segélyét s áldását esdők dicsőségére célba vett munkálkodásunkra szintugy nem mutatkoztak már avagy csak legkisebb nyomai is többé.

Ezen magát végfogytig igazolt épületes hangulat közben, s keresztyén áhitattal megnyitott három éveken keresztül szünetelt conventünk előleges tájékozásául s bevezetesként, e bennünket egymástól távoltartott, örökre emlékezetes időköz változatos s azért országSZerte különbözőféle érzeteket is gerjesztett eseményeiből mind az előlön terjesztve, mi azokból a honával mindig együtt örvendő, s szenvedő magyar protestáns egyházat sem hagyhatá érintetlenül.

Mert avagy nem kell-e magunknak is bevallanunk, miszerint alig van példa történelmünkben, hogy egy ily rövid időközben annyi ellentétes események, s ezek szülte különbözőféle érzetek vonultak volna egymást hirtelen felváltva nemzetünk zaklatott életén gyors léptekkel keresztül; igen, alkotmányos remények feltámadása, nagyszerű egyetemes küzdelem a haza törvényes jogaiért s ezek megghiúsulása, az ellentétes irányok szokatlan, s rendkívüli eszközök kíséretében lett visszatérése, a hazafiúi alkotmányos érzeteknek a kebel mélyére vonulása: ezek azok — mondjuk ki —, melyekben lefolyt 3 év alatti talán megfogyott, de nem tört nemzeti élet jellemeztethetik.

S ezek mellett, ha elismertetett is annyi, hogy a protestáns egyház, ez idő alatt, oly egyenes megtámadást, mint a milyennek az elmúlt évtizedben, s ottan ottan a régi időkben kitéve vala, nem szenvedett; mindazáltal elegendő okot talált conventünk arra, hogy egy némelyekre nézve szót emeljünk, s vállatvetve törekedjünk az itt ott újból mutatkozó veszélyeknek határozottan utjokat állani.

Az 1860. évben sept. 25. 26. napjain Debrecenben tartott egyetemes értekezlet ugyan is, mint szinte maguk az egyes egyházkerületek, kimondák, sőt tetteleg végre is hajtották az egyházi és iskolai önkormányzati jogokba való teljes visszahelyezkedést.

Jogszerűen reménylők tehát, hogy háborítlanul megmaradhatunk s működhetünk azon körben, melyet számunkra törvények biztosítanak. Reményünkben azonban csalatkozánk, mert különösen iskolai életünkre vonatkozólag egymásután oly felsőbb rendeletek jelentek meg, melyek a magunkról alig még lerázhatott nyomasztó rendszer visszaállítása iránti hajlamnak csalhatatlan jelei. Ilyenek például, az állam s érettségi vizsgákra, jogitanpályára vonatkozó, autonom jogainkkal össze nem férő, s iskoláink, kivált nagy erő megfeszítéssel létesíthetett jogakadémiánk felállhatását veszélyeztető rendeletek: ilyen továbbá, nyilvános iskolai bizonyítványainknak, más nem felekezetünkhöz tartozó felsőbb tanodákban el nem fogadása; a római catholicus ifjagnak iskolánkból a vallások kimondott egyenjoguságával össze nem egyeztethető kizáratása, és több más ily nemüek.

A minthogy mind e panaszos és sérelmes tárgyak kellő tanácskozás alá is vétettek s felettök közegyetértéssel határozatott.

Az ügy rendje s következetesség hozta továbbá magával, hogy conventünk, az 1860-i debreceni hasonló egybejövetelnek több pontokra teljesítetlenül maradott jegyzőkönyvét is felvegye; ilyeneknek találtatott nevezetesen: egyetemleges üszveszedése az egyházi sérelmi eseteknek, az áttérési, vegyesházassági, reverszálisi, s más hason, időnként felmerülő kérdések tekintetéből, a lelkészek számára részletes eljárási szabályok kidolgozása, az egyetemes közpénztár megalapítása, s több ily nemüek, melyekről nemkülönben egyenként lesz szó a convent jegyzőkönyvében.

Végre mind a négy testvér superintendencia részéről, felmutattatott sorozata azon

számos inkább csak szorosb értelemben vett beléletünkre vonatkozó tárgyaknak, melyeket a convent eleibe kívántak terjeszteni, de ezek közül csak egy sem maradván felvételül, s szintugy előfogván a conventi jegyzőkönyvben mind fordulni, előleges felszámolásokkal a főtiszteletű egyházkerületet fárasztani nem kívánjuk.

E hosszú sorozat berekesztésüül, a kölcsönös egyetértés és testvéri szeretet nevében üdvözlötetett még részünkről ágostai vallástételt tartó atyánkfiaiak egy felszólítása, melyben conventünk utján superintendentiáink pártolását kérék ki egy ő császár királyi felségéhez intézett panaszos folyamodásuk tárgyában.

Mind ezek felett tehát megkezdődtek a tüzetes értekezletek, s noha merültek fel egyes tekintélyes vélemények az iránt, hogy azon sürgősebb ügyekre nézve, melyek irányában különben sem lehet a követek között véleménykülönbség, mindjárt történjenek meg egyetemesen a szükségeseknek talált lépések, ehez azonban azon superintendentiák követői, melyek feltarták maguknak a conventi végzéseknél fogatosítás előtti szentesítését, ez időszert nem járulhatván, a főtiszteletű superintendentiának leend immár feladata ezen 32 pontban foglalt, inkább csak véleményző conventi határozatok felett véglegesen intézkedni.

S ezekhez képest, közvetlenül magára, négy nap eltelte után szerencsésen berekesztett conventünkre nézve alig lehetne még valamit mondanunk; nem mellőzhetem azonban, hogy pár szóval említést ne tegyek azon körülményről, miszerint egyetemes értekezletünk egybejövetele alkalmával, s még tanácskozásink folyama alatt, sőt később is, történtek némely hitfelekezetünket érdeklő, mind ez ideig még csak egy árva szócskával is meg nem torlott olyatén hirlapi nyilatkozatok, melyeket nyom nélkül elhangzani engedni épen oly kevésbé van érdekünkben, mint azoknak hosszú cáfolatába ereszkedni, nem lehet szándékunk; legyen tehát elég annyit kimondanunk, hogy mind azokra nézve, melyek ama rágalmakból nekünk, megnevezett személyeknek valának osztályrészül szánva, ki ki közülünk tökéletesen tisztában van magával, s tudja hogy azokról mit tartson! „Jaj nektek,“ szóla már isteni idvezítőnk apostolaihoz, „jaj nektek, ha minden emberek jót mondanak felőletek,“ a mi pedig öszves egyházunk gyanusítását illeti, arra nézve sem nyilvánítnak egyebet annál, hogy a magyar protestáns egyház apró ingerkedések által soha nem fogja magát méltóságos állásából, komoly magatartásából kimozdíttatni engedni, épen oly kevésbé fog célzatos kihívásoknak felelni, bizonyosan nem is használtatja fel magát oly messze célokfelé, melyek helyzetét nehezíthetnék, s compact állását szétdarabolhatnák, irányzott törekvések előkészítésére; de ellenben, egyesült phalanxként állandó rendületlenül mindig helyt, valahányszor törvények szentesítette igazait, vallásszabadságát, ezzel egygyéforrott autonóm kormányzati egyházaira, s iskoláira egyaránt kiterjedő legszentebb jogainak az emberiség szabad fejlődését feltételező isteni kérdését fenyegetve fogja látni!

Ha tehát csakugyan bekövetkeznék amaz osztrák látnok-lapok által jóslott, mind-egyikünknek is még eddig eszébe nem jutott nagyszerű protestáns „előmozgalom“ hazánkban, tudja meg országvilág jóelőre, hogy egyházunk legfeljebb is az újból elibe dobott kesztyűt emelendette ismét fel!

Végül pedig vessenek a roszakarat, s gondatlanság lelkiismeretesen s komolyan számot magokkal, az iránt is, ha valjon tesznek-é, s kinek szolgálatot azzal, ha az 1860-ki év május 15-ének kegyeletos emlékét, a jelen válságos időkben igyekeznek a magyar protestáns egyház évlapjairól letörlni!

208. Lovass Sámuel tornai, Szentpétery Sámuel gömöri esperesek, nemkülönben Lovász Miklós tornai segédgondnok, s Apostol József világi jegyző urak, gyűlésről elmaradásuk okát hivatalosan indokolván:

Tudomásúl vétetett.

209. Olvasatott a magyarországi helvét hitvallású, négy testvér egyházkerü-

let Pesten 1863-ik év, október 8 — 11. napjain tartott egyetemes értekezletének jegyzőkönyve. Melynek egyes pontjai tárgyalás alá vétetvén.

1. Az egyetemes tanácskozmánynak az elnökség általi megnyitásáról.

2. A jegyzői tiszteknek a jelen tanácskozmány tartamára: Filó Lajos és Polgár Mihály urakra lett ruházásáról szól.

3-ik pontja alatt jelentik a 4 egyházkerület küldöttei, hogy az 1860-ik év szeptember 25-ik és 26-ik napjain Debrecenben tartott egyetemes értekezlet 2-ik sz. határozata értelmében, az önkormányzási jogokba való teljes visszahelyezkedés, úgy az egyházi mint az iskolai ügyeket illetőleg megtörtént; a 3. sz. határozat értelmében pedig a presbitériumoknak képviselתי alaponi szervezése is végrehajtatott.

Tudomásúí vétetett.

4. Ugyanazon debreceni egyetemes értekezlet jegyzőkönyve 6. száma olvasása folytán: az egyetemes tanácskozmány egybehívása ügyében azon köz megállapodás törtévnén: hogy az csak akkor hívassék egybe, midőn annak szüksége iránt valamelyik egyházkerület indokolt előterjesztéssel lép fel, s az abban kifejtett nézeteket, és indokokat, még legalább egy testvér egyházkerület magáévá teszi.

Az egyetemes értekezletek régi hatáskörét egyházkerületünk is visszaállíttatni óhajtja, oly értelemben azonban, hogy az egyetemes értekezleteket, az egyházkerületek megbízott képviselői képezvén, csak azon tárgyakban tehessenek törvényes korlátok között az államkormányhoz szükséges fölterjesztéseket, melyekre nézve az illető egyházkerületek által adott egyenes és határozott utasításuk van, csupán az államkormányhatalmi érintkezésre, nem pedig a törvényhozásra terjedvén ki hatás- és cselekvési körük. Hogy pedig jövőre a conventtartás idejének minden kérdései mellőztethessenek: a conventek szabályszerűleg minden évben megtartatni határoztatnak; kivévn azon esetet, ha annak tartását semmi fontos és sürgős közügyek nem igénylendik, s egy egyházkerület sem kívánja; a mikor az iránt az egyházkerületek az elnökség által eleve értesítendő k.

5. pont alatt: az említett debreceni egyet. értekezlet 9. sz. határozata értelmében úgy az egyházi, mint iskolai sérelmek összeszedése megtörtént, s azoknak orvoslására nézve mindenik egyházkerület annak idejében megtette a szükséges lépéseket. Azonban ugyanazon pont alatt érintett utasítás a lelkészek számára, az utóbbi években annyiszor változott törvényes állapot folytonos ingadozása miatt el nem készítettévn, annak elkészítésére főtisztelendő Török Pál szuperintendens ur ismét felkérített, s erre nézve kiindulási pontú az 179^{0/1}, 184^{3/4} és 1848-ik évi vallásügyi országos törvények, és azokban elismert jognézetek, szinte az egyes egyházkerületeknek ide vonatkozó határozatai s rendelvényei jeleltetnek ki, mely egyházkerületi határozásoknak az illető szuperintendens urak által, főtisztelendő Török Pál szuperintendens urhoz leendő megküldése kimondatott, egyszersmind felkérített a tisztelt superintendens úr, hogy az általa szerkesztendő utasítást, be sem várván a következő egyet. értekezlet összejövetelét, az egyes egyházkerületeknek megküldeni sziveskedjék.

Ezen javaslat szinte tudomásúí vétetvén, szuperintendensi hivatalunk felkérített, a kívánt okmányoknak főtisztelendő Török Pál szuperintendens urhoz leendő megküldésére.

6. pont alatt: az egyetemes közpénztárt illető, s már az egyházkerületekkel eleve közöltetett választmányi javaslat olvasottnak tekintetvén:

Tudomásul vétetett.

7. Az ágostai hitvallású főtiszt. egyetemes conventnek, a patentálisták zavargásai által előidézett sérelmek megorvoslása tárgyában, őcs. kir. apost. felségéhez intézett fölirata tárgyalatván, a convent által kijelentetik: hogy a föliratban panaszolt tényeket a magyar protestáns egyház törvényes jogain ejtett sérelemnek tekinti, s ezen ügyet az egyházkerületek pártfogásába ajánlja.

Az érintett sérelmeket tartalmazó, hivatolt fölirat nem lévén még eddigelé egyházkerületünkkel közölve, annak közlését testvéri szives részvétellel elvárja; fölhatalmaztatván szuperintendensi hivatalunk, hogy azon fölirat vételével az abban foglalt sérelmi ügyekben s annak szellemében egyházkerületünk részéről is hason fölirat fölterjesztését eszközölni sziveskedjék.

8. A dunántúli egyházkerület részéről, az összeszedett sérelmi pontok, és az egyetemes egyházat érdeklő s konventi intézkedést igénylő egyházi és iskolai tárgyak, mint a többi egyházkerületek által előterjesztett tárgyakkal ugyanazonosak, a következő pontokban azokkal együtt tárgyalandóknak mondattak ki.

9. pont alatt, a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács az érettségi vizsgák tárgyában, folyó év május hó 3-áról 37,722. sz. alatt kelt intézménye, nemkülönbén két tiszai kerület e tárgyban s ezen intézményre hozott határozata tárgyalatván, a két dunai egyházkerület részéről pedig azon jelentés tétetvén, miszerint a hivatolt intézmény kibocsátása óta kerületi gyűléseket nem tarthatván, e tárgyban még positiv határozatuk nem létezik; de az elnökségek látván az intézménynek önkormányzati jogainkba való ütközését, azt kellő intézkedés végett, a legközelebb tartandó egyházkerületi gyűlés eleibe fogják terjeszteni: az egyetemes értekezlet teljesen osztván a tiszai két egyházkerület által a többször hivatolt intézményre nézve megalapított elveket, ezen rendelet hazai protestáns egyházunk önkormányzati jogaiba ütközőnek és sérelmesnek nyilvánítja; következőleg a felírás felsőbb helyre leendő intézését helyesli és elfogadja.

Egyházkerületünk ezen önhatározatával mindenben egyező javaslatát az egyetemes értekezletnek változtatás nélkül szívesen elfogadná: de miután e tárgyra vonatkozólag az egyetemes értekezlet tartása óta a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács folyó év september hó 28-áról 74,601 sz. alatt kelt azon értesítvénye közöltetett velünk, hogy hazai protestáns főbb tanintézeteinkben, azok közt sárospataki s miskolci iskoláinkban is tartott érettségi vizsgákról kiállított bizonyítványok érvényesekül ismertettek el, belátásunk szerint a sérelem orvosolva lévén, a felírás szüksége ez úttal fen nem forog, henem ez ügyet köztünk és a magas kormány közt ez által befejezetteknek tekintjük.

Egyébiránt mind saját magunkra nézve állandó szabályúl, mind a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács értesítése végett kijelentjük, hogy az érettségi vizsgákat sárospataki főiskolánkban törvényes főgondnokunk, nagyméltóságú báró V a y M i k l ó s és főtisztelendő Z s a r n a y L a j o s szuperintendens urak, vagy ezek jelen nem létében, törvényes helyetteseik, nevezetesen világi algondnok K o m á r o m y J ó z s e f, és egyházi algondnok H e g e d ű s L á s z l ó esperes urak elnökletük s jelenlétükben tartandjuk mindenkor, kik aláírásukkal a bizonylatokat is hitelesítendik. A miskolci iskolát illetőleg azon kedvező helyzetben lévén, hogy a szuperintendens helyben lakik, az ezen tanintézetben tartandó érettségi vizsgát, helybeli világi elnöktársával, s főgondnok K u n I s t v á n urral megtartani kedvező alkalom nyílik, ha azonban akadályoztatva lennének, egy-

házi részről az egyház valamelyik lelkésze, világi részről az iskola kormányzója, Bizony Tamás urak lennének helyettesítendőek.

Ezen határozatunk tudomás végett a nagyméltóságú magyar királyi herlytartótanácsnak tisztelettel felterjesztendő.

10-ik pont alatt : az érettségi vizsgák egyenlősítése és rendezésére nézve, következő szabályok hozatnak javaslatba :

1-ször Hogy nemcsak a világi, de az egyházi pályára lépni kívánó ifjak is különbség nélkül köteleztessenek a második bölcsészeti, vagy a 8-ik osztály végeztével ezen vizsga letételére.

2. Hogy az mindig kellő szigorral s mindazon tanulmányokból tartassék meg, melyek az akadémiai pályára menetelnél tekintetbe veendőek.

3. Hogy azon, kellő szigor és ellenőrködés tekintetéből, mindenkor egyházkerületi küldöttség is legyen jelen, melynek tagjai közül a vizsgavezető elnök, mint egyenesen az egyházkerületi hatóság kifolyása, és képviselője írja alá a tanárokkal együtt az érettségi bizonyítványokat.

Ezen javaslati pontok egyházkerületünk részéről is elfogadtatnak és érvényre emeltetnek.

11. A nagyméltóságú helytartótanácsnak a halálesetek kiírása, és az egyénértéki adó tárgyában kelt ismeretes intézményei

Köztudomásúl vannak.

12. Az egyházi hivatalnokok használatában lévő földek adójának a gyülekezetek által ugyan csak hivatalnokaik jövedelmére nehezítése, az által annak tetemes csokkulása ; valamint az ilyenmő egyházi földek miként eszközölhető adómentesítése terjesztetvén elő ; az elsőre kimondatott : hogy a gyülekezeteknek nem lévén joguk az egyházi hivatalnokoknak díjlevelben biztosított jövedelmét az egyházfelsőség beleegyezése nélkül sem módosítani, sem annál inkább kevesbíteni : a díjlevelben világosan kitett földektől járuló adót, s minden ily nemű terhet mindenkor az illető gyülekezetek tartoznak viselni ; az egyházi hivatalnokok jövedelmének szaporítására később adományozott földek adójára nézve pedig, az egyházi felsőség közvetítése mellett, esetenként eszközöndő az egyházi hivatalnokok és gyülekezetek között a kívánt ki egyenlítés. A második t. i. az egyházi földek adómentesítése a jelen körülmények között alig lévén reménylhető : ez idő szerint mellőztetik.

Tudomásul vétetvén, szabályzóul elfogadtatik.

13-ik pont alatt : protestans jogakadémiáinknak az államhatóságchozi viszonyára, s az ezek körül eddigelé felmerült azon sérelmes esetekre nézve, miszerint végzett jogászaink iskoláinkban nyert bizonylatokkal ügyvédi vizsgára nem bocsáttatnak, abban állapodván meg az egyetemes értekezlet, hogy miután az ily akadálygördítések kétségen kívül onnan erednek, mivel a polgári kormányhatóságok nincsenek kellőleg értesülve jogintézeteinknek államjogi helyzetéről s egyházunknak e tekintetben folyvást megőrzött jogbirtokáról, erre való tekintetből ajánltatik, miszerint mindenik egyházkerület a kebelében létező jogakadémiáról, mint a mely teljességgel nem ujdón keletkezett, hanem csak újból szervezett intézet, következőkép fenállására fejedelmi helybehagyást az 1790/1 26. törvénycikk erejénél fogva nem tart szükségésnek, magára egyenesen a tárgyra vonatkozó felvilágosítás végett tétessék felterjesztés a használatban levő jogakadémiai tanterv mellékletével, kijelentvén azt, hogy miután a mi jogakadémiáinkban nem úgy mint a kir. egyetemnél most is a régi s folyvást sükeresnek tapasztalt gyakorlat nyomán, nem csak fél-évenként előforduló szigorlatok tartatnak, hanem időszaki vizsgák is, a tanintézeteinkben végzett jogászokra nézve az ugynevezett államvizsga tartásának szükségé fen nem

forog: következkép mint az előtt, ugy most is és jövőben azon tanulók, kik a jogtudományokat intézeteinkben végezték, iskolai bizonylataiknak, melyeknek érvényét a számkra országos törvények által biztosított jogok sérelme nélkül kétségbevonni nem lehet, előmutatása mellett, minden államvizsga adásra köteleztetés nélkül az ügyvédi vizsga tehetésére bocsáttassanak.

Az egyetemes értekezlet ezen jogos és alapos nézeteit mi isteljesen magunkévá tévén miután az államvizsga követelésében, s ifjainknak az ügyvédi vizsga letételében akadályoztatásában tanszabadságunkat biztosító országos törvényeken ejtett sérelmet látunk, ennek orvoslása tekintetiből az egyetemes értekezlet határozatának szellemében felterjesztést tenni elhatároztuk, mely felterjesztésben egyszersmind a melléklendő jogakadémiai tantervben elő fog adatni jogakademiánk egész állása s rövid történelme oly módon, hogy ez teljes világosságban mutassa fel a n. m. m. kir. H. T. előtt mind jogakademiánk célos berendezését, mind szigorlataink rendszerét, egyszersmind az ezek mellett alkalmazni célzott államvizsga felesleges voltát is. Valamint különös pontban s kellő indokolással kilegyen fejezve azon jogos reményünk is, hogy miután az eddigelő iskoláinkba végeztet ifjak ön hibájukon kívül jöttek azon kellemetlen és zavart helyzetbe, miszerint ügyvédi vizsgára nem bocsáttatnak, a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács nem fogván oly intézményének, mely velünk s tanhatóságainkkal soha nem közöltetett, visszaható erőt tulajdonítani, az ily majd nem kétségbeesésig zaklatott ifjak, mielőbbi ügyvédi vizsgára leendő bocsáttatása iránt kegyesen intézkedni fog.

Hogy azonban a mennyire lehet s e fontos ügy kívánja, más egyházkerületekkel összhangzólag járjunk el, fel lévén különben is erre már híva a tulasztai egyházkerület főtisztelendő szuperintendense által, kimondotta egyházkerületünk, hogy e két egymáshoz közeleső testvér egyházkerület e végre megbizott tagjai által eleve kitűzött helyen értekezletre összejövén, e tárgy felett még kölcsönösen tanácskozzék, ugyan azért egyházkerületünk részéről ez értekezletre kiküldetnek Hegedűs László esperes, Kun Bertalan főjegyző, Éva András és Erdelyi János urak, hasonló eljárásra kéretvén fel a tiszántuli testvér egyházkerület is.

14. Az egy ideig szünetelt kecskeméti jogakademiára nézve jelentetik: hogy az működését már még a mult iskolai évben megkezdé.

15. A jogakadémiai tanpálya évszámának meghatározása mindenik egyházkerületnek önkormányzati s hatósági intézkedése számára hagyatik fen; csupán az kívántatván meg szorosán, hogy mindazon tudományok, melyek a jogakadémiai tanpályára szabályszerűleg megkívántatnak, kellő kiterjedésben adassanak elő.

16. A 22 éven alul levő hadköteles ifjaknak, sőt azoknak is, kik bár hadkötelességüknek eleget tettek, de a harmadik korosztályba még nem léptek, házasági egybeadhatását tiltó, s világos törvényeinkbe ütköző több rendbeli helytartósági intézményekre nézve az egyházkerületek által intézett fölíratokra sem orvosoltatván meg a világi felsőség által e részbeni sérelmeink; az egyetemes értekezlet jónak vélné, hogy ezen ügyben mind a négy egyházkerület a sérelmi mozzanatok pontos kiemelésével lehetőleg egy öntetű modorban szerkesztendő újabb fölíratot intézzen.

17. A keletbezőben levő magyar protestáns irodalmi társulat egyetemes értekezlet által örömmel üdvözlöttek, s gyámolítására minden kitelhető pártfogás ajánltatik.

18. Az akadémiai rektóriák, a mennyiben azok módot és eszközöket nyújtanak leendő lelkészeinknek a külföldi egyetemek meglátogatására, s a tanítás és nevelés terén, melyen ők mint felügyelők hivatvák működni, gyakorlati ismeretek szerzésére, továbbra is lehetőleg fentartandók, az egyházkerületek által esetenként fogván elhatároztatni: hogy a körülmények tekintetbe vételével, mely akadémika rektóriák alakíthatók át állandó tanítóóságokká.

19. A lelkészi vizsgák egyenlősítésére nézve: az 1859-ik évben Sárospatakon összeült egyetemes tanügyi bizottság e tárgyra vonatkozó tervjavaslata a dunamelléki és tiszáninneni egyházkerületek által kisebb nagyobb módosítással elfogadattván: óhajtja az egyetemes értekezlet, hogy e fontos tárgyban is egyházunk kívánt összhangzata ne hiányozzék. Mely óhajtásának annál biztosabban reméli sikerét: mivel úgy a dunántuli, mint a tiszántuli egyházkerületek elnökei az e tárgyban kívánt egyenlősítés munkáját küldött társaikkal együtt szíves készséggel előmozdítani ajánlkoztak.

Megnyugtató tudomásul vétettek.

20. A táborigazgatás ügyének rendezésére nézve az egyetemes konvent a következő elveket és nézeteket kívánja megalapíttatni, s kimondatni:

a. A táborigazgatás, valamint a hadsereg körében teendő szolgálatjukra nézve, a katonai parancsnokság kormányja alatt állanak, úgy tekintve hivatalos eljárásuknak valósi és egyházi oldalát, tehát a szoroson hitvallási és szertartási mozzanatokat: kétségtelenül egyházi hatóságunk felügyelete alá helyezendők, úgy mint bármely gyülekezeti lelkészek.

b. A táborigazgatás közvetlenül azon egyházkerület hatóságától függjenek, melynek kebeléből kibocsáttattak, s ezen függésből s illetőleg összeköttetésből folyólag félévenként köteleztessenek jelentést tenni illetékes egyházkerületüknek; ez pedig koronként küldje meg azoknak az egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyveit.

c. Gondoskodva legyen, hogy táborigazgatás állomásaira koronként minél alkalmasabb egyének nyerjenek alkalmaztatást.

d. Számukra a gyülekezeti szolgálatba visszalépés útja nyitva hagyandó.

e. Eszközöltessék: hogy hivatalos eljárásaikban minden más lelkésztől független önállósággal birjanak.

Mely kimondott nézetek és elvek érvényesíthetése tekintetiből a szükséges lépések megtétele az egyes egyházkerületek figyelmébe ajánlatik.

E pontban kifejtett elvek és nézetek közhelyesléssel találkozván, szabályzókul elfogadtattak; egyházkerületünk részéről kimondattván: hogy az illető táborigazgatás évenként kétszer, jelesen a tavaszi és őszi közgyűlések alkalmával köteles magát egyházkerületi kormányunkkal érintkezésbe tenni. S ezen elfogadott nézetek és elvek nyomán főleg táborigazgatás lelkészeinknek a más hitfelekezeti táborigazgatástól függetlenségét illetőleg ez ügyben fölterjesztés tételni határoztatik.

21. A váci siketnéma intézetben a ref. katekhet a jelenleg semmi alaphól sem díjaztatván, javasoltatik: hogy a dunamelléki egyházkerület, mint a melynek körében lékszik a nevezett intézet, a többi egyházkerületek nevében is keresse meg az intézeti igazgatóságot: hogy gondoskodják az ottszolgáló ref. katekhetának az intézet közpénztárából eszközendő díjazásáról, s ha e megkeresésnek kívánt sikere nem lenne, közöltessék ez a többi testvér egyházkerületekkel.

22. Örömmel értesülvén az egyetemes értekezlet: hogy a bécsi theologiai intézetben a ref. hitfelekezeti tanszék betöltése munkálatban van: azon

tanszékre folyamodók közül az alkalmas egyéneknek fölterjesztését az egyházkerületek figyelmébe ajánlja.

23. A moldva — oláhországi missió, ezen ugy vallási, mint nemzeti tekintetben egyiránt fontos ügy, a magyar protestáns egyház hívei buzgó pártfogásába továbbra is hathatósan ajánltatik.

24. Polgár Mihály vallási ügyvivő úrnak, a néhai gróf Buttler János hagyománya ügyéről szóló kedvező jelentése örvendetes tudomásul vétetvén, fölkérlett, jelentésének a hozzá kapcsolt mellékletekkel együtt az egyes egyházkerületekkel leendő közlésére.

25. A supplicatiokra nézve javasoltatik: hogy a régibb gyakorlat nyomán az egyes gyülekezetek közpénztárai csupán a ref. főbb iskolák részére köteleztesse nek supplicatioi segélyt szolgáltatni. Ezzel öszvekötésben.

26. Jelentés folytán tudomásul vétetett, hogy országos törvényeink és a régi gyakorlat alapján a három egyházkerület már korábban, közelebb pedig a dunamelleki egyházkerület is visszaállítá a supplicatiokat.

27. A romai katholikuskus ifjaknak protestáns iskolákba szabad járhatása újabb megszorító intézmények által ismét gátolva lévén: az egyetemes értekezlet szükségesnek látja: hogy ezen tárgyban, mely iskolánk hitelét sérelmesen illeti, mind a négy egyházkerület feliratot intézzen.

28. A tiszántuli egyházkerület az egyházi épületekre számított kölcsönös tűzkárbiztosítás létesíthetése tekintetéből, választmánya által tervjavaslatokat készítvén s mutatván be; ennek eszméjét az egyetemes értekezlet teljesen pártolja, s azt mind a négy egyházkerület hozzájárulásával közösen az egyetemes egyház területére óhajtván létesíttetni: e célból jónak véli, hogy a tiszántuli egyházkerület választmánya az általa kibocsátott rovatos táblázatokat betöltés végett a többi testvér egyházkerületekbe is kellő számú példányokban megküldje, hogy így mind a négy egyházkerületből hozzá betöltve visszaszolgáltatandó rovatos táblázatok biztos adatainak alapján, a kölcsönös tűzkárbiztosító társulat iránti tervjavaslatot lehetőleg az egyetemes egyház területére készíthesse el, mely tervjavaslat azután csatlakozhatás végett a többi három testvér egyházkerületekkel is közlendő.

Elfogadtatott.

29. A domestica és a magyar ref. segélyegylet ügyét bár a jelen anyagi tekintetben sujtoló időviszonyok azokra nézve kedvezőknek épen nem tekinthetők, mind az által az egyetemes értekezlet azt az egyházkerületek csüggedést nem ismerő pártfogásába továbbra is ajánlja.

Közhelyesléssel fogadtatván, tudomásul vétettek.

30. Az énekes könyvek célszerű javítása tekintetében ajánltatván: hogy minden egyes egyházkerület e tárgyra vonatkozó véleményes javaslatkészítés végett küldjön ki a maga kebeléből választmányt.

Egyházkerületünk e nézetben teljesen osztozva, részéről megbizsa a főiskolai tanári kart, hogy Hegedűs László esperes úr elnöklete alatt saját kebeléből szakértő férfiakból ily választmányt alakítván; ez ügyben célszerű intézkedéseket eszközöljön, javaslata s munkálata elébb a jelen évi szentpálnapi főiskolai vizsgáló kerületi küldöttseghez átnézés végett s majd onnan jövő tavaszi közgyűlésünkre lévén fölterjesztendő.

31. Az egyházi tisztujítás kérdését az egyetemes értekezlet ez idő szerint tüzetesen tárgyalni nem kívánja.

32. A dunamelléki egyházkerület által kiküldött választmánynak a konventi levéltárrol szóló jelentése szerint a Porkoláb Dániel volt budai ágens úr gondviselése alatt volt, s 1858-ik évben, a pesti levéltár egyik osztályába ekkor főesperes, most szuperintendens főtiszt. Török Pál úr gondviselés alá helyezve letett konventi levéltár mibenlétéről egyetemes értekezlet tudomást vévén: annak rendezésére Polgár Mihály vallásügyvivő úr megkéretett, azon utasítással: hogy a rendezés munkájának bevégeztével erről, annak idejében, mint a négy egyházkerületnek, úgy a jövő egyetemes értekezletnek ki-merítő jelentést tegyen.

Tudomásúl vétetnek.

210. A főiskolai gazdasági választmány indítványba teszi azt, miszerint egyházkerületi kormányunk méltóságos hétszemélyes tábla által a sárospataki tagosítás ügyében mult tavasszal főiskolánkra nézve kedvezőleg hozott ítélet végrehajtását szorgalmazza.

Ez ügyre nézve tek. Eva András úr kéretik s hatalmaztatik fel arra, hogy a tagosítási ügyben legyen főiskolánk érdekképviselője, s azt a főiskola javára mielőbb legjobb sikerre vezetni, különösen pedig, míg a tagosítás végbe mehetne, a legelő arányosítását sürgetni s végrehajtani sziveskedjék.

212. Olvastatott főiskolai tanár Dr. Heiszler József úr előterjesztése, melyben jelenti, hogy miután a papi tudományok tanárai egyházkerületileg meg voltak bízva a papi vizsgához szükségelt examinatoriumok készítésével, az általa e célra készített egyháztörténelmi munkát, melyet a főiskola gazdasági választmánya 500 példányban ki is nyomtatott, van szerencséje letenni a fő. t. egyházkerület asztalára azon kijelentéssel, hogy azon különböző nézetek után, melyek a könyvek díjazására nézve napjainkban kifejlettek, mellőzhetlen kötelességévé vált tisztelettel nyilvánítania, hogy a népiskolai könyvekre szabott díjjal teljesen megelégszik, azonban a tulajdonjogot feltartani óhajtja.

Miután kérelmezőnek nyilatkozata az akadémiai könyvek díjazása tárgyában legközelebb Görgön hozott határozatunkba ütközik, ezen határozatot pedig jelen rendkívüli gyűlésünknek eltörlni nincs hatalmában, ez ügy elhatározása gyűlésünkre halasztatik. Egyszersmind hogy valahára e tárgyban kielégítő határozathoz jussunk, felkéretik a főiskolai felügyelő bizottmány arra, hogy minden az iskolai kézikönyvek, valamint az examinatoriumok kinyomatása és díjazása körül felmerülhető s ez ügygyel viszonyban álló körülményeket, hová nyomdai pénztárunk állása is sorozandó, komolyan megfontolván, e tárgyban, jövő tavaszi gyűlésünkre adjon kimerítő véleményt.

213. A főiskolai megürült bölcsészeti tanszékre Bihary Imre mezőtúri algimnáziumi tanár úr egyhangulag megválasztatván

A címzett tanár úr ez iránt értesítettni határoztatik, óhajtván, hogy a nári székét minél rövidebb idő alatt, ha lehet, a jövő iskolai fél év kezdetével elfoglalja; miben ha ne talán körülményei által akadályozva lenne, a főiskolai igazgatóság megbizatik: hogy a tanszék ideiglenes betöltéséről lehetőleg gondoskodjék.

214. Bálint József abarai lelkész s egyházkerületi aljegyző lakhelye változtatása, s annak főiskolánktól távolabb esése, nemkülönben az őszi és tavaszi eső napokban gyakran előkerülő bizonytalan utazás miatt, felmentetni kérvén magát a főiskolai felügyelő bizottmányi tagság terhe alól.

Lemondása mellett felhozott indokai figyelembe vétettek, s főiskolánk ügyei mellett tett szíves fáradozásainak kellő méltánylásával kérelme megadatik, s helyére Kálnicky János úr mihalyi lelkész közmegegyezéssel megválasztott.

215. Olvastatott a magyar királyi helytartótanác 79,542. sz. a. kelt intézménye, mely szerintsuperintendensi hivatalunk fölhívatik: hogy az 1864. évre eső ujonc illetmény kiállításánál a kormányzata alatti egyházak anyakönyvvezetőit, a politikai közegek fölhívásának megfelelő, s az előirt szabályok szerinti készséges segédkezésre utasítsa.

Superintendensi hivatalunk az ez ügyben szükségelendő kellő intézkedések megtételére tisztelettel fölkéretik.

216. Olvastatott Édes Albert, Szathmári Király Pál, és Kun Dániel uraknak a folyó évi szept. 27. s több napjain Görgön tartott egyházkerületi gyűlésből lett kiküldetésök, s eljárásnk eredményéről hivatalos jelentésök: a b. keresztúri egyháznak Füleky György zemplénmegyei első alispán úr részére, ugyancsak zemplénmegyei másod alispán Reviczky úr, mint a b. keresztúri határszabályozási bevégzett munkálatot hitelesítő bíró által, az egyháztól csere gyanánt jogtalanul elvett papi földbirtok ügyének megvizsgálását, s a törvényes visszafoglaláshoz szükséges adatok és előlépéseket illetőleg. Mely szerint elő terjesztetik: hogy a küldöttség átnézvén minden ezen kérdéses csereügyre vonatkozó részint az egyház és Füleky György úr, részint az egyházmegye ez ügyben tett hivatalos eljárását előtűntető ügyiratokat, s ezeknek nyomán a helyszínén megjelent küldöttség a csere tárgyát képező helyiségeket is szigorúan megvizsgálván, a cserét az egyházra nézve félreismerhetlenül károsnak, s azon körülménynél fogva, mely az előterjesztett adatokból is kétségtelenül kitűnik: hogy az egyház közönsége, mely a csereszerződésnél csak kevés számú, többnyire érdektől vezetett előljáró tagok által volt képviselve, soha e szerződésbe bele nem egyezett, sőt azt határozottan ellenzette, az említett papi földbirtokot hitelesítő bíróság által alispán Füleky úr birtokába jogtalanul átadottnak lenni találta. Továbbá. jelentetik, hogy nevezett Füleky úr, miután ő a birtokba, állítólag törvényes bíróság által vezetettet be, attól semmi szín alatt el nem állani, hanem az ügyet polgári székhez áttétetni nyilatkozott.

Az előterjesztett küldöttségi jelentésből, s illetőleg az ahoz csatolt hivatalos ügyiratokból kétségtelenül kitűnvén, hogy az érintett papi földbirtok iránt kelt állítólagos csereszerződés, a cseretárgyát képező földbirtokok minőségét illetőleg is felette káros, de továbbá tiszta világosságban állván azon körülmény: miszerint az egyház közönsége e csere káros voltát belátva, ahoz soha megegyezését nem adta, hanem azt csupán az egyháznak erre meg nem hatalmazott kevés számú előljárói létesítették, de maga küldöttség is a helyszínén tett szigorú vizsgálata s minden körülmények higgadt megfontolása után a cserének az egyházra nézve káros és veszélyes voltáról tevén bizonyosságot, s a hitelesítő bíróságnak, ez ügyben tett eljárása jogtalanságát is kimutatván: egyházkerületi kormányunk kötelességének ismeri a birtokjogában megsértett egyháznak felsőbb kormányhatósági jogánál fogva védelmére kelni. Miért is ezen csereszerződést már csak azon oknál fogva is, mert a szándoklott csere, mint kellett volna, az egyház által ide az egyházkerületi kormányhoz be nem jelentetett; valamint az egyházmegye ez ügyben hozott helybenhagyó határozatát is semmisnek nyilvánítja. S a mennyiben az ügy már a polgári törvényszéken tárgyalatik: kijelenti egyházkerületi kormányunk, hogy ha az egyház érdeke szükségelendi, a törvényes visszahelyezést egy kinevezendő ügyvéde által, bármely törvényszéken is előmozdítani el nem mulasztandja, Mely határozat mindkét féllel hivatalosan közlendő.

217. Ivánka Sámuel főiskolai énektanár, mostoha idők okozta nyomasztó anyagi helyzetét s azon körülményt hozva föl okúl, hogy a jelen s talán a következő években is tanórái annyira túlterhelők, miszerint e miatt magánórák adásáról is le kellett több helyen mondania: megalapított évi díjazását oda kéri módosíttatni, hogy a házbér fizetése alúl mentessék föl.

E kérelem s annak indokai megvizsgálása véleményezés tekintetiből a szentpálnapi számvevőszékhez utasíttatik.

218. Olvastatott a cigándi egyház folyamodványa, mely szerint azon ajánlata mellett, hogy a tanítói díjazást kellő mérvben fölemelni az egyháznak erős elhátározása, két tanítói állomás fölállíthatásáért s annak állandósíthatásáért esedezik.

Egyházkerületi kormányunk a folyamodó egyházat nem kívánja szándoka kivitelében gátolni, azon kijelentéssel azonban: hogy a fölállítandó, s állandósítandó két tanítói állomás biztosítására multhatlanul megkivántató jövedelmi alap előállítására az illető egyházmegyei kormány multhatlan befolyásával s beleegyezésével történjék meg.

219. Olvastatott főt. Török Pál szuperintendens úr levele, melyben értesíti szuperintendensi hivatalunkat a felől, hogy az egyetemes tanügyi bizottmány jelen évi ülésének határideje folyó hó 25-ik napjára Komárom városába van kitűzve, utasíttassanak azért az illető bizottmányi tagok a kitűzött helyen s időbeni megjelenésre.

Az illető bizottmányi tagok utasíttatnak, hogy egyházkerületünket a kijelölt időben az egyetemes tanügyi bizottmányban képviseljék, egyszersmind Görgön tartott közgyűlésünk 167. sz. határozatának érvényt szerezni igyekezzenek.

A mi a tagokat illeti, az 1863-ik év május 5-én Miskolcon tartott közgyűlés ide vonatkozó határozata akként módosíttatik, hogy Szathmári Király Pál s. gondnok úr visszalépvén, világi részről rendes tagjai lesznek a bizottmányunk Erdélyi János és Árvai József tanár urak.

220. Bay Bertalan úr alsó-borsodi képviselő s tanácsbíró jelenti, mikép nemesbikki volt lakos néhai Nagy Sándor végrendeletében, több rendbeli kötelezvényben öszvesen 1681 o. é. írtot és egy lakházat hagyományozott sárospataki főiskolánkra, sietett azért, mint végrendeleti végrehajtó, ezen kedvező körülményt egyházkerületi kormányunk tudomására juttatni, addig is míg ezen kisebb részletekben kölcsön kint levő öszveget behajtás útján öszszesítvén, főiskolai igazgatóságunk kezeibe juttathatná. A mi illeti a lakházat, annak el- vagy nem adása iránt a végrehajtó úr utasítást kér.

Hálás örömmel fogadja egyházkerületi kormányunk az elhunynak főiskolánk irányában tanúsított kegyeletes megemlékezését, s áldást mondván az elhunyt nemes poraira, tek. Bay Bertalan úr mint ezen kegyes hagyomány eszközlője iránt is szíves elismerését jegyzőkönyvileg kifejezván, ez ügyet továbbra is buzgóságába ajánlja, egyszersmind a ház árverés útján leendő eladása végett szükségelt intézkedésre is felkéri, a bemutatott végrendeletet visszaadván.

221. Olvastatott a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács 72,438. sz. a. kelt intézménye, melyben a felől értesíti egyházkerületi közönségünket, miszerint a hadköteles korban álló ifjak felmentéséhez, s a már szolgálatban álló ifjak elbocsátásához szükségelt családi értesítők kiadásánál több rendbeli hiányok s visszaélések tapasztaltván, nevezetesen, hogy némely anyakönyvvezetők emez okmányok kiadásáért tulságos díjt követelnek, ha pedig azt a felek lefizetni nem tudják, azoknak kiadását tőlük megtagadják, továbbá némely anyakönyvvezetők ugyanazon családhoz tartozó tagoktól a ki-

vonatokat külön, még pedig az illetőkre vonatkozó születési, esketési és halálozási adatokat megannyi külön íven szolgáltatják a felek kezébe, mi által ennek nem csak tulságos bélyeg és díjazási költséget okoznak, hanem az együvé tartozó adatok szétválasztása által a hatóságoknak e részbeni feladatát is szerfelett nehezítik. Végtére, hogy több oly eset is fordult elő, melyben a lelkész vagy anyakönyvvezető által hivatalosan kiadott értesítvény hamisnak vagy elferdítettnek bizonyult be; s melyből az illető hadkötelesnek vagy katonának tekintetbe jövő fitestvérei szándékosan kihagyattak, s ekkép a hatóság ép azon részről vezettetett tévutra, honnan kétségbevonhatlan hitelességet várt.

Hogy jövőre ily visszaélések ne történjenek, a multa nézve a történetek megsemmisítettek gyanánt tekintetvén, felhivandók lesznek az illető anyakönyvvezetők, hogy a következő dolgokra komolyan figyelmezzenek:

1. cs. kir. cultus ministeriumnak 1860. évi mártius 23-án 3517. sz. a. kelt rendelete fonalan szegény sorsú ügyfeleknek, a családi értesítvényeket katonai ügyekben ingyen kell kiállítani, tehetősebbektől pedig vagyonukhoz képest 50 krajcártól, 2 o. é. forintig terjedő díjnál többet bármi szín alatt követelni tilos.

2. Ezen értesítők nem más mint a folyó évi jun. 20-án 40,200. sz. a. kelt intézményben leirt alakban adandó ki.

3. Az illetőnek öszves családjára vonatkozó adatok mind egy ívre jegyzendők s minden családtag születési, esketési vagy halálozási napja és éve, az illető rovatokban pontosan kiteendő.

4. Ezen adatok a katonai ügyek tárgyalásánál fő s a legtöbb esetben egyedüli alapúl szolgálván, az anyakönyvvezető azok hitelességéről és tökéletes voltáról a hatóságok irányában olynemű felelősséggel tartozik, melynek akár szándékos, akár pedig magát csak tudatlansággal menteni kívánt mulasztása esetében, a hadkiegészítő szabály 45-ik §-ban a hadkötelesek törvénytelen menekültét elősegítők irányában kiszabott büntetésnek teszi ki magát. Énnélfogva az anyakönyvvezetőnek saját érdekében áll a család viszonyait, nem egyedül a fel egyszerű bemondása, hanem az anyakönyvnek szorgos átnézése, s a szomszédok és előljárók meghallgatása után jegyezni be az értesítőbe.

Ezen felsőbb intézmény ahoz leendő alkalmazkodás végett köröztetni határozottatott. Egyszersmind miután az anyakönyvi kivonatok kiadásaért járandó díj meghatározása egyenesen egyházkerületünk jogai közzé tartozik, egyházkerületi kormányunk szabályúl mondja ki, hogy a családértesítők a szegényeknek ingyen, a vagyonosoknak a rendes palástdíj mellett adassanak ki. Egyébiránt a nagyméltóságú magyar királyi helytartótanács által e tárgyban megszabott díj alábbszállítása szuperintendensi hivatalunk által felsőbb helyen bejelentendő lesz.

Jegyzették: Kun Bertalan egyházkerületi főjegyző 207, 208, 209, (3. p., 5. p., 6. p., 9. p., 10. p., 13. p.) 210, 212, 214, 219, 220, 221.

Bálint József, aljegyző 209, (1, 2, 4, 7, 8, 11, 12, 14, sat. pontok alatt) 213, 215, 216, 217, 218.

Kiadta

KUN BERTALAN,
e. főjegyző.

Tárgymutató arra, hogy mely határozatok kiket illetnek.

Szuperintendensi hivatal 209 sz. 5. 7 pontja. 215 sz.

Egyházmegyéket lelkészeket 221.

Iskolai felügyelő bizottmányt 212.

Hegedűs László esperes urat 209 sz. 13, 30 ik pontja.

Az egyetemes tauügyi bizottmány 219.

A főjegyzői hivatal 209 13. 16. 20 pontja.

Alsózempléni egyházmegyét 216.

Éwa András urat 209. 13 pontja és 210 sz.

Erdélyi János tanár urat 209. 13 pontja.

Árvai József tanár urat 219.

Bay Bertalan urat 220.

Bálint József aljegyző urat 214.

Kálniczky János, mihályi lelkész urat 224.

Czigándi egyházat 217.

Ungvár, 1865. évi március 15. napján.

Ara 20 kr.